

MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZER

A kamarai ellenőrzés szempontjai

SZABÁLYOZÁS

1. TÉMASZÁMÚ NEMZETKÖZI MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI STANDARD (ISQM 1)

Minőségirányítás pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatát vagy átvilágítását, vagy egyéb bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokra szóló vagy kapcsolódó szolgáltatási megbízásokat végrehajtó társaságok számára

„Társaság” fogalma: Az *egyéni könyvvizsgáló*, valamint kamarai tag könyvvizsgálók személyegyesítő vagy tőkeegyesítő *társasága* vagy egyéb gazdálkodó egysége

Hatályba lépés: 2024. január 1.

Lásd. : Könyvvizsgálók kötelező szakmai továbbképzése 2022-2023

A standard hatóköre:

Az ISQM 1 a könyvvizsgálók, könyvvizsgáló társaságok azzal kapcsolatos felelősségeivel foglalkozik, hogy minőségirányítási rendszert

- alakítson ki
- vezessen be és
- működtessen

pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatára vagy átvilágítására, vagy egyéb bizonyosságot nyújtó szolgáltatásokra szóló vagy kapcsolódó szolgáltatási megbízásokra vonatkozóan.

Kapcsolódás más standardokhoz:

ISQM 2 (megbízás minőségének áttekintése)
220. sz. standard (a könyvvizsgáló felelőssége)
Releváns etikai követelmények (IESBA-kódex)

Minőségirányítási rendszer (MIR)

A 2024. január 1-jétől életbe lépő ISQM 1. sz. standard a könyvvizsgáló szolgáltatók részére a **kockázatalapú megközelítésben** írja elő a belső minőségirányítási rendszerének elkészítését. Egy minőségirányítási rendszer **nyolc** komponenssel foglalkozik:

Nyolc komponens:

- a) A társaság kockázatfelmérési folyamata
- b) Irányítás és vezetőség
- c) Releváns etikai követelmények
- d) Ügyfélkapcsolatok és konkrét megbízások elfogadása és megtartása
- e) Megbízások végrehajtása
- f) Erőforrások
- g) Információk és kommunikáció
- h) A figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamat

Minőségirányítási rendszer (MIR)

KOCKÁZATALAPÚ MEGKÖZELÍTÉS

MINŐSÉGCÉLOK - KOCKÁZATOK - VÁLASZOK - ÉRTÉKELÉS

HELYREHOZÁS

Minőségirányítási rendszer (MIR)

1. sz. komponens

A társaság kockázatfelmérési folyamata

Azt a folyamatot határozza meg, amely egy kockázatalapú megközelítésnek a MIR egészére vonatkozó bevezetése során egy könyvvizsgáló számára követendő:

- Belső kockázatfelmérési folyamatot kell kialakítani és be kell vezetni a minőségcélokat
- Azonosítani kell és fel kell mérni azokat a tényezőket, amely veszélyt jelent a minőségcélok teljesítésére
- Azonosítani kell a könyvvizsgáló megbízásainak jellegét, azok körülményeit
- Minden olyan eseményt, amely kedvezőtlenül befolyásolja a minőségcélok teljesülését be kell azonosítani és figyelembe kell venni
- Válaszokat kell kialakítani a kockázatok kezelésére

Minőségirányítási rendszer (MIR)

Lépések:

- Szervezeti struktúra meghatározása
- Működési modellek meghatározása
- Végső felelős kijelölése

• ***Cél: összhang a gyakorlat és a működési szabály között!!!!***

- Minőségcélok meghatározás
- Kockázatok azonosítása, dokumentálása:
 - ☐ Milyen hibák történhetnek, milyen kockázatok rejt magában ezek valószínűsége, milyen hatása van a minőségi munkára ---- azonosítás
 - ☐ Az azonosított kockázatokat hogyan kezelem és milyen válaszokat adok rá ---dokumentálás
- Figyelemmel kísérés és helyrehozás

Minőségirányítási rendszer (MIR)

- Működési sajátosság:
 - Ügyfélkör beazonosítása
 - Szakmai hozzáértés igazolása
 - Szakmai tapasztalatok, iparági sajátosságok figyelembevétele
 - Függetlenség, összeférhetetlenség (nem végez olyan tevékenységet, amely összeegyeztetetlen a könyvvizsgálattal)
 - Ügyfelek kiválasztása
 - Audit díjak meghatározása: időszükséglet, feladat összetettsége, különleges képesítés, költséghatékonyság, megfelelő óradíj... munkadíj meghatározás, szakértők bevonása
 - Milyen könyvvizsgáló dokumentációt készít (könyvvizsgálati szoftver alkalmaz, egyéb technológiával készíti a standard által előírt dokumentációját)

Minőségirányítási rendszer (MIR)

2. sz. komponens

Irányítás és vezetőség

Ez a komponens az egyéni könyvvizsgálók esetében egyértelműbb, mivel az irányítás és vezetőség az egyéni könyvvizsgáló mentalitásában és a minőség iránti elkötelezettségben a gyakorló könyvvizsgáló intézkedésein és viselkedésén keresztül jelen van. Feladatkörök, felelőségek és a hatáskörök meghatározása teljesen egyértelmű.

Ez a komponens irányítással és vezetőséggel, valamint azzal foglalkozik, hogy a könyvvizsgáló hogyan alakít ki olyan környezetet és kultúrát, amely támogatja a minőségirányítási rendszer összes komponensét. A könyvvizsgáló a minőség iránti elkötelezettséget a jelen lévő kultúrán keresztül tanúsítja, amely elismeri és megerősíti:

- - szerepét a köz érdekének az általi szolgálatában, hogy következetesen minőségi megbízásokat hajt végre;
- - a szakmai etika, értékek és hozzáállás fontosságát;
- - a minőség fontosságát stratégiai döntéseiben és intézkedéseiben, beleértve pénzügyi és működési prioritásait.
- - az erőforrás-szükségleteinek a meghatározását, az erőforrások megtervezésével, hozzárendelésével és kijelölésével

Minőségirányítási rendszer (MIR)

3. sz. komponens

Releváns etikai követelmények

Az IESBA-kódex meghatározza az etikai alapelveket, amelyek megállapítják a kamarai tag könyvvizsgálóktól elvárt viselkedési standardokat, és megállapítja a nemzetközi függetlenségi standardokat.

Az alapelvek
a tisztesség,
az objektivitás,
a szakmai hozzáértés és a megfelelő gondosság,
a titoktartás és
a hivatáshoz méltó magatartás

Minden könyvvizsgáló felelős azért, hogy munkája során betartsa a vonatkozó etikai követelményeket. Az, hogy mi számít vonatkozó etikai követelménynek, minden esetben a hatályos etikai szabályozástól, továbbá a konkrét helyzettől és az adott megbízás típusától függ.

Nagyon fontos, hogy az aláíró személy függetlensége ne sérüljön.

Minőségirányítási rendszer (MIR)

4. sz. komponens

ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA

Ez a komponens a könyvvizsgálónak azzal kapcsolatos megítéléseivel foglalkozik, hogy elfogadjon vagy megtartsa-e egy ügyfélkapcsolatot vagy konkrét megbízást.

Az a megítélés, hogy elfogadjanak vagy megtartsanak-e egy ügyfélkapcsolatot vagy konkrét megbízást, azon alapul, hogy:

- elegendő információt szereznek a megbízás jellegéről és körülményeiről, valamint az ügyfél (beleértve a vezetést és adott esetben az irányítással megbízott személyeket) tisztességéről és etikai értékeiről az ilyen megítélések alátámasztásához; és
- a könyvvizsgálónak megvan a képessége arra, hogy a szakmai standardokkal és a vonatkozó jogi és szabályozási követelményekkel összhangban hajtsa végre a megbízást.

Ez a komponens terjed ki arra, hogy könyvvizsgálónak pénzügyi (például díjak és vállalkozói nyereség) és működési (például növekedés vagy stratégiai irány) prioritásai ne vezessenek nem megfelelő megítélésekhez.

A hangsúly egyéni könyvvizsgáló esetében inkább arra helyeződik, hogy a standardban rögzített alapvető minőségcélokat e komponensre vonatkozóan szintén tartalmaznia kell a MIR szabályzatának, valamint, hogy legyen egy jól és kellő részletességgel dokumentált, minden ügyfél és megbízás esetében következetesen végrehajtott elfogadási folyamata a könyvvizsgálónak, amellyel alá tudja támasztani az elfogadásra / megtartásra vonatkozó döntését.

Minőségirányítási rendszer (MIR)

- Gyakorlati teendők:
 - Milyen kérdőívek, listákat használok
 - Megfelelően lehet-e a dokumentációt elkészíteni (mit kell dokumentálni)
 - Kell-e alvállalkozót bevonni (szükséges-e esetleg szervezeti változást + asszisztens vagy asszisztensek bevonása)
 - Készül-e költségbecslés, tervezés a költségekre

Minőségirányítási rendszer (MIR)

5. sz. komponens

MEGBÍZÁS VÉGREHAJTÁSA

Ez a komponens minőségi megbízások végrehajtásával foglalkozik, beleértve, hogy:

- az egyéni könyvvizsgáló érti és teljesíti a megbízásokkal kapcsolatos felelősségeit
- MIR-ben rögzíti minőségi célkitűzéseket, a konzultációt, a véleménykülönbségek kezelését és a megbízási dokumentáció összeállítására és megőrzésére vonatkozó követelményeket.

Ez a komponens foglalkozik a könyvvizsgáló azon intézkedéseivel, amelyek támogatják és elősegítik a megbízások minőségi végrehajtását, többek között

- az irányítás és felügyelet területén
- felülvizsgálat vonatkozásában
- konzultáció és véleménykülönbségek kezelése terén
- a megbízások végrehajtásában részt vevő egyéni szakmai ítélőképességének gyakorlása terén

Ez a komponens foglalkozik a megbízás dokumentációjának időben összeállításával és megőrzésével.

Minőségirányítási rendszer (MIR)

- A könyvvizsgálati munka minden szakaszát tartalmazza:
 - Megfelelő dokumentáció elkészítése
 - Megbízással kapcsolatos felelősség betartása
 - Szakmai szkepticizmus alkalmazása
 - Vitás kérdések rendezése
 - Véleménykülönbségekre a megoldás megtalálása
 - Áttekintés
 - Archiválás
 - Figyelemmel kísérés
 - Helyrehozás

Minőségirányítási rendszer (MIR)

6. sz. komponens

Erőforrások

Ez a komponens megfelelő erőforrásoknak kellő időben történő megszerzésével, fejlesztésével, felhasználásával, fenntartásával, elosztásával és hozzárendelésével foglalkozik abból a célból, hogy lehetővé váljon az Ön minőségirányítási rendszerének kialakítása, bevezetése és működése. Ez a komponens háromfajta erőforrással foglalkozik, amelyek szükségesek a minőségirányítási rendszer működéséhez és/vagy megbízások végrehajtásához:

Az erőforrások 3+1 kategóriába sorolhatók az alábbiak szerint:

- emberi erőforrások: azokat a különböző személyeket jelenti, akiket a könyvvizsgáló igénybe vehet a minőségirányítási rendszerben vagy megbízások végrehajtása során
- technológiai erőforrások: amelyeket felhasználnak a minőségirányítási rendszer kialakítása, bevezetése vagy működése során
- szellemi erőforrások: összhangban vannak a szakmai standardokkal és a vonatkozó jogi és szabályozási követelményekkel

+1 erőforrás:

• szolgáltatók: a könyvvizsgáló külső szolgáltatótól szerez személyeket, amikor nincs elegendő vagy megfelelő munkatársa ahhoz, hogy lehetővé váljon a társaság minőségirányítási rendszerének működése vagy megbízások végrehajtása.

Külső szolgáltató bevonása esetén, úgy mint: ✓ IT támogatási szolgáltatások nyújtására szerződött cég, vagy személy; ✓ a megbízás teljesítéséhez szükséges emberi erőforrások pótlására igénybe vett személy; ✓ technikai kérdésekben történő konzultáció nyújtására szerződött személy; ✓ A MIR vagy a megbízás ellenőrzésével megbízott személy az igénybe vett külső szolgáltatók az ellátandó feladatnak megfelelő szakértelemmel és képességekkel rendelkeznek, beleértve elegendő időt is.

Minőségirányítási rendszer (MIR)

- Megfelelő képesség
- Megfelelő szakértelem
- Továbbképzés
- Szakmai standardok ismerete
- Megfelelő tudás megszerzése
- Tapasztalat összegzése
- Elegendő idő
- Megfelelő technológia használata---- új bevezetése, régi fenntartása, megfelelő használat elsajátítása
- Szolgáltatók bevonása----- rájuk vonatkozó követelmények előírása és betartása
- Figyelemmel kísérés
- Helyrehozás (pl nem kötök olyan alvállalkozóval szerződést.....)

Minőségirányítási rendszer (MIR)

7. sz. komponens

INFORMÁCIÓK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ KOMPONENS

A standard értelmében az információs rendszer magában foglalhatja manuális vagy IT-elemek használatát, amelyek befolyásolják az információk azonosításának, begyűjtésének, feldolgozásának, megtartásának és kommunikálásának módját.

Ez a komponens a könyvvizsgáló minőségirányítási rendszerével kapcsolatos információk időben történő megszerzésével, létrehozásával vagy felhasználásával, valamint a külső feleknek való, kellő időben történő kommunikálásával foglalkozik.

Az **egyedül**, asszisztens nélkül dolgozó könyvvizsgálóra ennél a komponensnél elsődlegesen az információk külső felek (pl. az ügyfél vezetése és az irányítással megbízott személyek, különféle hatóságok pl. MNB) részére történő kommunikálására, illetve szolgáltató igénybevétele esetén az erre vonatkozó kötelező minőségcélok relevánsak. Amikor egy adott megbízás végrehajtásába vagy a MIR éves értékelési folyamatába más személy (asszisztens, szakértő, figyelemmel kísérést végző személy, vagy a megbízás minőségét áttekintő személy) bevonásra kerül, akkor a velük való kommunikációra és kapcsolódó információkra is ki kell dolgozni a minőségcélokat, a minőségi kockázatokat és az azokra adott válaszokat.

Minőségirányítási rendszer (MIR)

8. sz. komponens

A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

A figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamatot a minőségirányítási rendszer részeként úgy alakítja ki a társaság, hogy az:

- Releváns, megbízható és időszerű információkat nyújtson a minőségirányítási rendszer kialakításával, bevezetésével és működésével kapcsolatban;
- Értékelje a megállapításokat és azonosítsa a hiányosságokat;
- Válaszoljon a hiányosságokra oly módon, hogy a hiányosságok helyrehozása időben megtörténjen; és
- Kommunikálja a figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamat eredményeit a releváns személyek felé.

Erre a 4 pillérre épül a 8. komponens.

A figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamat lehet állandó és időszakos és a befejezett megbízások ellenőrzésére is vonatkozik.

Az, hogy hogyan van kialakítva a könyvvizsgáló kockázatfelmérési folyamata befolyásolhatja a figyelemmel kísérési tevékenységek jellegét, ütemezését és terjedelmét, beleértve a könyvvizsgáló kockázatfelmérési folyamata feletti figyelemmel kísérési tevékenységeket is.

Minőségirányítási rendszer (MIR)

- Tények figyelembevétele
- Tárgyilagos helyzetfelismerés
- Gyakorlati változások----ezek MIR rendszerben való átvitele
- Hiányosságok kezelése:
 - Dokumentáció
 - Technológia
- Ellenőrzésre fordított idő
- Megállapítások értékelése
- Megfelelő kommunikáció és megfelelő intézkedések, amelyek a helyrehozást preferálják
- Önértékelés (akár a kérdőíveken keresztül, akár saját módszertan alapján) az összes komponens kapcsán

MINŐSÉG-ELLENŐRZÉSI KÉRDŐÍVEK

A kérdőívek típusai:

- 1) Asszisztens nélkül egyedül dolgozó könyvvizsgáló**
(egyéni vagy társaságban egyedül dolgozó
könyvvizsgálók) részére
- 2) Könyvvizsgáló társaság** (egy vagy több aláíró
könyvvizsgálót és/vagy
asszisztens(e)k)t foglalkoztató
társaság) részére

A KÉRDŐÍVEK FELÉPÍTÉSE

KOMPONENSENKÉNT

Minőségcélok meghatározása

standard által meghatározott minőségcélok
egyéni / a társaságra szabott minőségcélok

A meghatározott minőségcélokat befolyásoló kockázatok azonosítása

egyéni / a társaság számára kockázatot jelentő tényezők

A minőségi kockázatokra adott válaszok

a minőség szempontjából kiemelt fontosságú kockázatokra adott válaszok külön kérdésként

VALAMENNYI KOMPONENSRE

Figyelemmel kísérés és helyrehozás

A KÉRDŐÍVEK FELÉPÍTÉSE

ÚJ VÁLTOZÁS:

Kérdőív értelmező rendelkezések:

- **Kiválasztott egyedi megbízás:** A könyvvizsgáló által elvégzett azon könyvvizsgálói megbízás, melynek kapcsán jelen kamarai hatósági eljárással egyidejűleg egyedi megbízás ellenőrzésére kiterjedő kamarai minőségellenőrzési eljárás kerül lefolytatásra.
- **Ellenőrzött egyedi megbízás:** a kiválasztott egyedi megbízás(ok) és a minőségellenőrzési bizottság által megjelölt azon könyvvizsgálati megbízás(ok), amely(ek) végrehajtását a minőségellenőrzés a könyvvizsgáló belső minőségirányítási rendszerének ellenőrzése során és kapcsán megvizsgálja.

Minőségellenőrzési Bizottság Minőségellenőrzési Eljárási Szabályzatának módosítása alapján:

A belső minőségirányítási rendszer értékelésére kiterjedő terv szerinti minőségellenőrzés során a vizsgálandó megbízások kiválasztása

(29/A.)pontja szerint: A bizottság az éves kamarai adatszolgáltatás(ok) alapján kiválasztja azt a **3** – ennél kevesebb megbízás esetén a **könyvvizsgáló szolgáltató megbízásszámának megfelelő számú** – megbízást, melynek végrehajtását a minőségellenőr a belső minőségirányítási rendszer ellenőrzése során és kapcsán megvizsgálja.

Feltöltendő dokumentumok

ÚJ VÁLTOZÁS:

Feltöltési dokumentáció

Eljárási szabályzat

(32) A belső minőségirányítási rendszer vizsgálata az MMK 5–6. számú mellékleteinek segítségével történik. A belső minőségirányítási rendszer vizsgálata tekintetében több könyvvizsgáló ellenőrzésre való kijelölése esetén a könyvvizsgáló cég minőségellenőrzése során egy cégszintű kérdőívet kell kitölteni. Az ellenőrzött könyvvizsgáló szolgáltató közreműködője a (18) pont szerinti értesítésben rögzített könyvvizsgálati megbízás(ok) kapcsán legkésőbb a helyszíni ellenőrzést megelőző nap 12 órájáig köteles digitalizált formában feltölteni a rendszerbe a következő dokumentumokat:

- a) átfogó könyvvizsgálati stratégia/ könyvvizsgálati terv (tervezési dokumentum),
- b) a családi kockázat felmérést igazoló munkalap(ok),
- c) lényegességi küszöbérték számítás dokumentumai,
- d) megbízás elfogadás/meghosszabbítás dokumentumai,
- e) könyvvizsgálati munkaprogram,
- f) *munkacsoport esetén (amennyiben releváns) munkaidőlap (kimutatás a könyvvizsgálati megbízásra fordított időről és az annak megfelelőségére vonatkozó könyvvizsgálói (partneri) értékelés dokumentálása),*
- g) áttekintő lista (amelyen dokumentálták, hogy a jelentés kiadását megelőzően a megbízási dokumentációt a könyvvizsgáló/partner áttekintette és megállapította, hogy a véleményt alátámasztó következtetés levonásához szükséges valamennyi könyvvizsgálati eljárást elvégeztek),
- h) a teljességi nyilatkozat,
- i) kibocsátott (aláírt) független könyvvizsgálói jelentés.

**MINŐSÉG-
ELLENŐRZÉSI
KÉRDŐÍVEK**

MIR KÉRDŐÍV
Egyéni könyvvizsgálók
SZÁMÁRA

1.KOCKÁZATFELMÉRÉSI FOLYAMAT (SZABÁLYOZÁS) KOMPONENS

1.1.Kialakította-e a könyvvizsgáló a kockázatfelmérési folyamatot a minőségcélok megállapítására, a minőségi kockázatok azonosítására és felmérésére továbbá a minőségi kockázatok kezelésére irányuló válaszok kialakítására és bevezetésére? Belefoglalta-e ezek eredményét a belső minőségirányítási szabályzatába?

Magyarázat:

A könyvvizsgáló belső minőségellenőrzési szabályzata tartalmazza a kockázatfelmérési folyamatokat a minőségcélok megállapítására. Minőségcélokat kell megállapítani a minőségirányítási rendszerében meglévő különböző komponensekre, - mind a hat komponensre: (1).Irányítás és vezetőség; (2) Releváns etikai követelménye; (3) Ügyfélkapcsolatok és megbízás elfogadása,és megtartása; (4) Megbízások végrehajtása; (5) Erőforrások; (6) Információ és kommunikáció - egyértelművé téve ezzel azt, hogy milyen eredményeket szükséges elérnie a könyvvizsgálónak ahhoz, hogy egy olyan minőségirányítási rendszere legyen, amely hatékony a minőség irányításában.

Fontos, hogy a standard engedi a **méretre szabhatóságot!!!** A könyvvizsgáló egyedi működésének jellegét, megbízásait és azok körülményeit figyelembe venni.

Fontos megtalálni, hogy hol hibázhatunk, mit kell figyelembe venni. Milyen ellenőrző listákat használunk, milyen eljárásokat kell bevezetni.....

1.KOCKÁZATFELMÉRÉSI FOLYAMAT (SZABÁLYOZÁS) KOMPONENS

1.2. Jelen kérdőív további kérdéseire adott válaszok eredménye alapján megfelelőek-e az egyes komponensekre (Irányítás és vezetőség; Releváns etikai követelménye; Ügyfélkapcsolatok; Megbízás elfogadása és megtartása; Megbízás végrehajtása; Erőforrások; Információ és kommunikáció.) **kitűzött minőségcélok**, azaz:

- figyelembe vették-e az ISQM 1 standard által előírt kötelező minőségcélokat ,
- adott esetben meghatároztak-e további minőségcélokat a társaság adottságainak, működési jellemzőinek figyelembe vételével?

Magyarázat:

Az egyes komponenseknél meg kell győződni a kötelező minőségcélok belső szabályzatba foglalásáról, és arról, hogy a könyvvizsgáló sajátos működéséből adódóan szükség szerint kiegészítették-e azokat további minőségcélokkal. Az egyes kérdésekre adott ellenőri válaszok alapján itt egy összegző értékelést tud tenni a minőségellenőr a minőségcélokra vonatkozóan a teljes MIR szabályzat szintjén.

Fontos, hogy a könyvvizsgáló MIR szabályzata olyan meghatározott minőségcélokat tartalmazzon, amely egyértelművé teszi, hogy a minőségirányítási rendszere hatékony legyen a minőség irányításában.

- Az egyes kérdésekre adott ellenőri válaszok alapján itt egy összegző értékelést tud tenni a minőségellenőr a minőségcélokra vonatkozóan a teljes MIR szabályzat szintjén.

1.KOCKÁZATFELMÉRÉSI FOLYAMAT (SZABÁLYOZÁS) KOMPONENS

1.3. Jelen kérdőív további kérdéseire adott válaszok eredménye alapján megfelelőek-e az egyes komponensekre (Irányítás és vezetőség; Releváns etikai követelménye; Ügyfélkapcsolatok; Megbízás elfogadása és megtartása; Megbízás végrehajtása; Erőforrások; Információ és kommunikáció.) vonatkozóan a **minőségcélok elérését veszélyeztető kockázatok**? Ennek során figyelembe vették-e a könyvvizsgáló működésének sajátos jellemzőit ?

Magyarázat:

A minőségi kockázatok kijelölése köti össze a minőségcélokat és a válaszokat.

Fontos azonosítani, hogy „mi romolhat el” és felmérni az előfordulás valószínűségét, valamint a könyvvizsgáló tevékenységére gyakorolt hatást az arról való következtetése alátámasztása céljából, hogy fennáll-e minőségi kockázat.

A válaszokat tehát a minőségi kockázatok alapozzák meg, melyeket ezeknek a kockázatoknak a kezelésére kell kialakítani, hogy általuk biztosítsák a minőségcélok elérését. Ezért a minőségi kockázatokra ebben a kérdésben ugyanúgy rá kell kérdezni és értékelni kell ezek felmérését is, mert ez a kockázatfelmérési folyamat egyik lényegi eleme. Erről szól az ISQM 1/ 25. bekezdése.

- **Az egyes kérdésekre adott ellenőri válaszok alapján itt egy összegző értékelést tud tenni a minőségellenőr a minőségcélokra vonatkozóan a teljes MİR szabályzat szintjén.**

1.KOCKÁZATFELMÉRÉSI FOLYAMAT (SZABÁLYOZÁS) KOMPONENS

1.4. Jelen kérdőív további kérdéseire adott válaszok eredménye alapján megfelelőek-e az egyes komponensekre (Irányítás és vezetőség; Releváns etikai követelménye; Ügyfélkapcsolatok; Megbízás elfogadása és megtartása; Megbízás végrehajtása; Erőforrások; Információ és kommunikáció) vonatkozóan a **minőségcélok eléréséhez kialakított válaszok** (politikák és eljárások), azaz ezek a válaszok megfelelőképpen kezelik-e a feltárt minőségi kockázatokat? A válaszok a könyvvizsgáló jellemzőinek figyelembe vételével kerültek-e meghatározásra?

Magyarázat:

Az egyes komponenseknél meg kell győződni a kötelező minőségcélokra adott válaszok belső szabályzatba foglalásáról, és arról, hogy a társaság sajátos működéséből adódóan szükség szerint kiegészítették-e azokat további minőségcélokkal és válaszokkal. A politikák arra vonatkozó kijelentések, hogy mit kellene, vagy mit nem kellene tenni a minőségi kockázat(ok) kezelése céljából. Az eljárások a politikák bevezetését szolgáló intézkedések.

Az egyes kérdésekre adott ellenőri válaszok alapján itt egy összegző értékelést tud tenni a minőségellenőr a minőségcélokra adott válaszokra vonatkozóan a teljes MIR szabályzat szintjén

1.KOCKÁZATFELMÉRÉSI FOLYAMAT (SZABÁLYOZÁS) KOMPONENS

1.5. A társaság működési sajátosságaiban vagy a megbízásai jellegében és körülményeiben bekövetkezett változások miatt (ha voltak ilyenek) megfelelően módosította-e a minőségcélokat, újraértékelte-e a minőségi kockázatokat és az ezekre adott válaszokat?

Magyarázat:

A könyvvizsgálónak a fentiek értelmében szükséges, hogy:

- hozzáigazítson jelenlegi politikákat/ eljárásokat az azonosított minőségi kockázatokhoz;
- szükség szerint létrehozzon új politikákat/ eljárásokat az azonosított minőségi kockázatokra való válaszul; és
- megszüntessen bármely olyan politikát/ eljárást, amely többé már nem hatékony, vagy duplikációt jelent.

Értelemszerűen az esetleges változások miatti változtatás szükségességét kell vizsgálni.

Ha ilyen nem volt, akkor a válasz N/É.

1.KOCKÁZATFELMÉRÉSI FOLYAMAT (SZABÁLYOZÁS) KOMPONENS

1.6. A figyelemmel kísérési és helyrehozási tevékenységek eredményei, külső (hatósági) ellenőrzések megállapításai és egyéb információk (pl. panaszok és ügyfél visszajelzések)) következtében azonosított hiányosságok miatt szükségesnek ítélt változtatások, azaz helyrehozó intézkedéseket (a minőségcélok, minőségi kockázatok, válaszok tekintetében) megtették-e?

Magyarázat:

Minőségirányítási rendszerének dokumentációja különböző tevékenységek, megítélések, politikák és/vagy eljárások „leképezése” lesz. Ne felejtse el, hogy minőségirányítási rendszere, ahogyan a neve jelzi, egy rendszer, tehát nem fog tudni egy „készen kapható kézikönyvet” bevezetni. Emellett a politikák és eljárások akkor a leghasznosabbak és legérdekesebbek, amikor azok specifikusan az Ön adott társaságára és jelenlegi körülményeire szabottak.

Értelemszerűen az esetleges változások miatti változtatás szükségességét kell vizsgálni.

Ha ilyen nem volt, akkor a válasz N/É.

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

2.1. Kialakította, bevezette és működtet-e a könyvvizsgáló egy belső minőségirányítási rendszert. Ennek során figyelembe vette-e megbízásainak jellegét és saját működési körülményeit.

Rendelkezik-e ennek összefoglalását tartalmazó, megfelelő időben hatályba léptetett minőségirányítási szabályzattal?

Magyarázat:

A MIR szabályzat kialakítása ez alá a komponens alá tartozik, a könyvvizsgáló feladata az ide tartozó minőségcélok meghatározása, a kockázatok feltárása és a válaszok kialakítása a könyvvizsgáló sajátosságainak megfelelően. A jóváhagyott magyar standard 2024. január 1-jén lépett hatályba, azaz a megfelelő minőségirányítási rendszerekre vonatkozóan követelmény, hogy azok kialakítása és bevezetése eddig az időpontig megtörténjen.

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

2.2. Az Irányítás és vezetőség komponens tekintetében legalább a következő minőségcélokat rögzítette-e a könyvvizsgáló a belső szabályzatában és ezek érvényesítése (Politikák és eljárások és azok végrehajtása révén) megfigyelhető-e a könyvvizsgáló fejlődésében (ezen kérdés két minőségcélra van bontva, így ez egy összefoglaló kérdés, amire választ nem kell adni)

2.2.1. Cél:

(a) A könyvvizsgáló minőség iránti elkötelezettséget mutat fel a működése egészében jelen lévő kultúrán keresztül, amely elismeri és megerősíti:

- a könyvvizsgáló szerepét a köz érdekének szolgálatában azáltal, hogy következetesen minőségi megbízásokat hajt végre;
- a szakmai etika, értékek és hozzáállás fontosságát;
- a minőségért való felelősségét a megbízások végrehajtására vagy a minőségirányítási rendszeren belüli tevékenységekre vonatkozóan, valamint az ennek érdekében elvárt magatartást; továbbá
- a minőség fontosságát a könyvvizsgáló stratégiai döntéseiben és intézkedéseiben, beleértve a tevékenysége pénzügyi és működési prioritásait.

Például: A könyvvizsgáló felelős azért, hogy megfelelő erőforrást allokáljon minden megbízásra, vizsgálnia kell, hogy szükség van-e további erőforrások bevonására (alvállalkozók/szolgáltatók)

Magyarázat

Elkötelezettség a minőség iránt, magában foglalja a következőket:

- A könyvvizsgáló felelősség vállalása a MIR rendszer kialakításáért és megvalósításáért
- A megbízások következetesen minőségi végrehajtása a standardok követelményeinek megfelelően,
- A szakmai etikai követelmények fontosságának figyelembevétele a megbízások elvállalása, illetve végrehajtása során,
- A minőség fontossága általában véve, és a megbízások elvállalása, a pénzügyi- és működési döntések meghozatala során is (pl. a vállalt megbízási díjakról való döntések tekintetében)

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

Az Irányítás és vezetőség komponens tekintetében legalább a következő minőségcélokat rögzítette-e a könyvvizsgáló a belső szabályzatában és ezek érvényesítése (Politikák és eljárások és azok végrehajtása révén) megfigyelhető-e a könyvvizsgáló fejlődésében:

2.2.2. Cél:

(b) A könyvvizsgáló viseli a minőségre vonatkozó felelősséget és elszámoltathatóságot.

Magyarázat:

A MIR szabályzatban a könyvvizsgálónak rögzíteni kell, hogy a munkája során a minőségre vonatkozó a végső felelősséget és elszámoltathatóságot viseli.

Elemzi-e a könyvvizsgáló a gyökéroko(ka)t, hogy levonja a tanulságot ott, ahol minőségi problémákat azonosított.

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

Az Irányítás és vezetőség komponens tekintetében legalább a következő minőségcélokat rögzítette-e a könyvvizsgáló a belső szabályzatában és ezek érvényesítése (Politikák és eljárások és azok végrehajtása révén) megfigyelhető-e a könyvvizsgáló fejlődésében:

2.2.3. cél:

(c) A könyvvizsgáló az intézkedéseinek és magatartásán keresztül a minőség iránti elkötelezettséget tanúsít.

(Például:- Hogyan éli meg és demonstrálja a tevékenysége értékeit?

- Milyen kommunikációs csatornákat használ a nyílt és következetes üzenetek továbbítására

- Minőségi célokat teljesítik-e, függetlenül attól, hogy a megállapodásban szereplő könyvvizsgálói díj fedezi-e a ráfordítandó munka költségeit?

Magyarázat:

A kérdés komplexitásából adódóan több szempontot kell mérlegelni és megérteni: a könyvvizsgáló a magatartásán keresztül a minőség iránti elkötelezettséget tanúsít:

- udvariasság,
- gyors reagálás,
- megbízhatóság,
- szakmaiság,
- határidők betartása
- folyamatos képzés

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

Az Irányítás és vezetőség komponens tekintetében legalább a következő minőségcélokat rögzítette-e a könyvvizsgáló a belső szabályzatában és ezek érvényesítése (Politikák és eljárások és azok végrehajtása révén) megfigyelhető-e a könyvvizsgáló fejlődésében:

2.2.4. Cél:

(e) Az erőforrás-szükségleteket, beleértve a pénzügyi erőforrásokat, megtervezi-e, és az erőforrások megszerzése, kiosztása vagy hozzárendelése a könyvvizsgáló minőség iránti elkötelezettségével összhangban történik.

Magyarázat:

A könyvvizsgáló stratégiai döntéshozatali folyamata, beleértve egy üzleti stratégia kialakítását, olyan kérdéseket is magában foglal, mint a könyvvizsgáló pénzügyi és működési kérdésekkel kapcsolatos döntései, pénzügyi céljai, a pénzügyi források kezelésének módja, esetleg piaci részesedésének a növelése.

A könyvvizsgáló pénzügyi vagy működési prioritásai közvetlenül vagy közvetve befolyásolhatják a minőség iránti elkötelezettségét, például lehetnek pénzügyi és működési prioritásokra fókuszáló olyan döntései, amelyek eltántoríthatják a minőség iránti elkötelezettséget mutató magatartástól.

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

2.3. Megfelelően kezeli-e a könyvvizsgáló a pénzügyi és működési feltételek minőségre gyakorolt hatását, nem voltak-e a minőség ellen ható pénzügyi és egyéb döntései?

Magyarázat:

Mivel az erőforrás-szükségletek változhatnak az idő során, lehet, hogy nem megoldható előre jelezni minden erőforrás-szükségletet. A könyvvizsgáló erőforrás tervezése nemcsak az aktuálisan szükséges erőforrások meghatározását foglalja magában, hanem jövőbeli erőforrás-szükségletének előrejelzését, valamint folyamatok kialakítását az előre nem látott erőforrás-szükségletek kezelésére azok felmerülésekor.

Lásd a 2.5 kérdésre adott választ is.

Például a könyvvizsgáló elvégzi-e könyvvizsgálati megbízásainak jövedelmezőségi elemzését, és azonosítja –e, hogy vannak-e gyenge könyvvizsgálati minőség mutatói: pl. az árbevétel szintje a könyvvizsgálati munka mennyiségéhez hasonlítva, vagy egyéb felmerülő közvetlen költségek mértéke

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

2.4. Kialakította-e a könyvvizsgáló a figyelemmel kíséresi tevékenységek rendszerét (minőségi kockázatokat azonosította, rendelkezik azok kezelésére alkalmas kontrollokkal és tesztelte azok működési hatékonyságát) ezen belül különösen a befejezett megbízások utólagos ellenőrzésének kiválasztási szempontjait, a végrehajtandó tesztelés módját, terjedelmét?

Magyarázat:

A kialakított minőségcélokra ki kell alakítani a minőségi kockázatokat és azokra választ kell adni.

- áttekintette-e figyelemmel kíséresi eljárásainak eredményeit, és értékelte-e, hogy az azonosított hiányosságokat (figyelembe véve azok súlyosságát és kiterjedtségét) és ezekre tett helyrehozó intézkedéseit megfelelően hajtotta-e végre.

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

2.5. A könyvvizsgáló, mint a MIR-ért végső felelősséggel és elszámoltathatósággal felruházott személy rendszeres időszakonként, de legalább évente értékelte-e a MIR működésének hatékonyságát, dokumentáltan levonta-e a megfelelő következtetését és meghozta-e a szükséges intézkedéseket

Magyarázat:

A kialakított minőségcélokra ki kell alakítani a minőségi kockázatokat és azokra választ kell adni eljárások és politikák leírásában. Folyamatosan el kell végezni ezek értékelését is.

- értékelte-e a MIR-t egy adott időpontban, de legalább évente;
- következtetésre jutott-e a MIR-nek a célok elérése tekintetében való hatékonyságáról;
- további lépéseket tett-e, és szükség szerint kommunikált-e, attól függően, hogy milyen következtetésre jutott.

2. IRÁNYÍTÁS ÉS VEZETŐSÉG KOMPONENS

2.6. Az ellenőrzött egyedi megbízások esetében a jelen komponenshez kapcsolódó minőségcélok megfelelően kerültek-e alkalmazásra, illetve működtetésre?

ÚJ KÉRDÉS

Magyarázat:

Fontos, hogy a könyvvizsgáló MIR szabályzata olyan meghatározott minőségcélokat tartalmazzon, amely egyértelművé teszi, hogy a minőségirányítási rendszere hatékony legyen a minőség irányításában.

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.1. A könyvvizsgáló rendelkezik-e politikákkal vagy eljárásokkal (válaszokkal) a releváns etikai követelményeknek való megfelelést veszélyeztető tényezők azonosítására, értékelésére és kezelésére?

Ezen eljárásokkal dokumentáltan felméri-e az összeférhetetlenségi és más, a függetlenséget (objektivitást) sértő veszélyek esetlegesen felmerülő típusait (tranzakciós, kapcsolati, elfogultsági, személyes összeférhetetlenség), a birtokolt részesedéseket, tulajdoni részesedéseket az egyes ügyfél /megbízás elfogadási/megtartási döntések meghozatala során?

Magyarázat:

A könyvvizsgálónak meg kell határoznia a minőségcélokat, ismeri-e a könyvvizsgáló a megbízásaira vonatkozó releváns etikai követelményeket és az ezekkel kapcsolatos felelőségeket és ezekkel kapcsolatban felismerte-e és azonosította a minőségkockázatokat.

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.2. Cél:

A könyvvizsgáló ismeri- a megbízásaira vonatkozó releváns etikai követelményeket és teljesíti az ezekkel kapcsolatos felelősségeit.

Értékelés:

Kialakították-e az ezzel kapcsolatos nyilvántartásokat, igazolható-e aláírt dokumentumokkal a releváns etikai követelményeknek, beleértve a függetlenséggel kapcsolatos követelményeknek való folyamatos megfelelés?

Magyarázat:

A könyvvizsgálónak be kell tartani az IESBA-kódex előírásait, különös tekintettel az Etikai Kódex 5 alapelvére: -tisztesség, objektivitás, szakmai hozzáértés és megfelelő gondosság, titoktartás és hivatáshoz méltó magatartás-

Ezek betartását fenyegető veszélyeket azonosítani, felmérni és kezelni kell.

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.3. Cél:

Mások, beleértve a hálózatot, a hálózatba tartozó társaságokat (ezekben levő személyeket) vagy szolgáltatókat, ismerik-e a rájuk vonatkozó releváns etikai követelményeket és teljesítik az ezekkel kapcsolatos felelősségeiket.

Értékelés:

Aláírt dokumentummal igazolták-e a felelősségeik elismerését és teljesítését a rájuk vonatkozó releváns etikai követelmények vonatkozásában?

Magyarázat:

Ha a könyvvizsgáló hálózathoz tartozik, akkor az ide tartozó személyeknek is be kell tartani az IESBA-kódex előírásait, különös tekintettel az Etikai Kódex 5 alapelvére: -tisztesség, objektivitás, szakmai hozzáértés és megfelelő gondosság, titoktartás és hivatáshoz méltó magatartás-

Ezek betartását fenyegető veszélyeket azonosítani, felmérni és kezelni kell. Ezek betartását fenyegető veszélyeket azonosítani, felmérni és kezelni kell. A szolgáltatók esetében a könyvvizsgáló konkrét releváns etikai követelményeket is belefoglalhat a szerződés feltételeibe (pl. titoktartási követelmények).

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.4. Biztosítja-e a könyvvizsgáló a könyvvizsgálati ügyféllel fennálló esetleges egyéb üzleti vagy személyes kapcsolatokból eredő függetlenségi veszélyek (például szponzorálásból, szállítói kapcsolatokból, alvállalkozók foglalkoztatásából eredő veszélyek) kiküszöbölését? Ezeket, felmerülésük esetén az ügyfél listán megjelenítette-e, a felmerülő kockázatot kezelte-e?

Magyarázat:

- a. Összeférhetetlenség – A politikák és eljárások felméri-e az összeférhetetlenség esetleg felmerülő különböző típusait: tranzakciós összeférhetetlenség, kapcsolati összeférhetetlenség, elfogultsági összeférhetetlenség, személyes összeférhetetlenség, versenyhelyzet. - A könyvvizsgáló évente (és minden jelentős változáskor) figyelemmel kíséri-e.
- b. Üzleti vagy egyéb közvetlen és közvetett kapcsolat - Hogyan biztosítja a könyvvizsgáló, hogy könyvvizsgálati ügyféllel a fennálló és az új kapcsolatok ne veszélyeztessék függetlenségét.
- c. A személyes kapcsolatokból eredő függetlenségi veszélyek felmérésének dokumentálása - Szponzorálások, szövetségi megállapodások, szállítói kapcsolatok, alvállalkozók stb. áttekintése

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.5. Felmérte-e és rendszeresen aktualizálja-e a könyvvizsgáló a könyvvizsgálati ügyfélben lévő pénzügyi érdekeltségeit, amelyek tulajdonlása az önérdek veszélyét (függetlenségi veszély) hozhatja létre?

- Ennek során figyelemmel van-e a pénzügyi érdekeltségeket érintő tilalmakra, korlátozásokra?

Magyarázat:

Pénzügyi érdekeltségek

- Cégcsoport struktúrák – Az összes releváns könyvvizsgálati ügyfél teljes listája, közérdekű és nem közérdekű megbontásban;
- Egy könyvvizsgálati ügyfélhez tartozó összes érintett szervezet teljes listája, valamint közérdeklődésre számot tartó ügyfelek esetében az anyavállalat és az ellenőrzött vállalkozások felsorolása a székhely szerinti ország megjelölésével;
- A cégcsoport struktúrák időben történő elkészítése és aktualizálása;
- Eljárások egy könyvvizsgálati ügyfél összeolvadása vagy felvásárlása esetén a pénzügyi kimutatások által lefedett időszakban;
- A függetlenséget előíró jogszabályok és szabályozás be nem tartása/megsértése, ideértve a személyes függetlenséget is, pontatlan cégcsoport struktúrák vagy a cégcsoport struktúrák késői frissítése miatt

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.6. A könyvvizsgáló (a MIR szabályzatában) rögzítette-e az ajándékok és szívésségek tekintetében a függetlenségre vonatkozó követelményeket? Ezeket, felmerülésük esetén az ügyfél listán megjelenítette-e, a felmerülő kockázatot kezelte-e?

Magyarázat:

Ajándékok vagy szívésségek

- A könyvvizsgáló köteles megerősíteni, hogy a könyvvizsgálói ügyféltől elfogadott ajándékok és vendéglátás – ha van ilyen – összhangban áll-e eddigi politikáival és eljárásaival
- Az ajándékokkal és vendéglátással kapcsolatos megerősítés általában része-e az éves etikai és függetlenségi megerősítésnek

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.7. A könyvvizsgáló rendelkezik-e politikákkal vagy eljárásokkal (válaszokkal) a releváns etikai követelmények bármilyen megsértésének azonosítására, kommunikálására, értékelésére és jelentésére, továbbá a megsértések okaira és következményeire való, időben történő megfelelő válaszadásra?

Magyarázat:

- Az ismeretek szinten tartása a vonatkozó etikai követelményekről, egyrészt a kamarai továbbképzések révén, másrészt önképzés formájában.
- A könyvvizsgálónak ki kell alakítania és be kell építenie a megbízások munkafolyamataiba olyan eljárásokat, amelyek segítik őt az etikai normák megsértését veszélyeztető körülmények felismerésében, az esetleges megsértéseknek a könyvvizsgáló tudomására jutásában és időben való megfelelő kezelésében. (Beleértve a gyökérok azonosítását, a szükséges helyrehozó intézkedés megtételét, az esetlegesen szükséges kommunikációt pl. az ügyfél irányítása felé, és mindezek dokumentálását.)
- A könyvvizsgálónak ki kell dolgoznia arra vonatkozó eljárásokat, hogy hogyan vizsgálja ki és oldja meg az olyan panaszokat és gyanúsításokat, amelyek azt kifogásolják, hogy az elvégzett munka nem felelt meg a vonatkozó szakmai vagy etikai standardoknak, vagy a jogszabályoknak.

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.8. Megfelelő-e a könyvvizsgáló eljárása a titoktartásra és az információk bizalmas kezelésére vonatkozóan? Megtörtént-e a titoktartásra vonatkozóan az írásbeli megerősít?

Magyarázat:

Titoktartás és az információk bizalmas kezelése

- A könyvvizsgáló a függetlenségi elvek meghatározásakor a titoktartást és az információk bizalmas kezelése fontosságát is meghatározza és előírja, hogy ezeket be is akarja tartani minden ügyfelei, partnerei, alvállalkozói és esetleges hálózati partnerei tekintetében is
- Ennek nyomon követése az írásbeli nyilatkozatok elkészültével valósul meg, különös tekintettel az új partnerek, ügyfelek esetében is.

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.9. Megfelelő-e a könyvvizsgáló eljárása a könyvvizsgálati díj esetleges meg nem fizetéséből (lejárt tartozás), az összes díjhoz viszonyítottan fennálló indokolatlan függésből eredő kockázat csökkentésére?

Magyarázat:

- A könyvvizsgálati ügyfelektől járó, jelentős lejárt díjak nyomonkövetése.
- A könyvvizsgálati díjak elemzése ügyfelenként annak érdekében, hogy feltárják az ügyféltől származó összes díjtól való indokolatlan függést.
- A könyvvizsgálati ügyfelekre vagy kapcsolt vállalkozásaikra vonatkozó függő díjmegállapodások nyomon követése,

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.10. Rögzítette a könyvvizsgáló a MIR szabályzatában a nem könyvvizsgálati szolgáltatások nyújtására vonatkozó politikáit és eljárásait? Vezet-e a könyvvizsgáló nyilvántartást az egyes ügyfeleknek nyújtott nem könyvvizsgálati szolgáltatásokról és értékeli-e azok hatását az önellenőrzés veszélyének (objektivitást sértő veszély) felmerülése szempontjából?

Megtörtént-e az esetleges díjkorlátokhoz való viszonyítás és az megfelelő eredményre vezetett-e?

Magyarázat:

- A megengedett / korlátozott / tiltott szolgáltatások átfogó listájának vezetése, és annak biztosítása, hogy a lista összhangban legyen az Európa Tanács vonatkozó követelményeivel és a közérdeklődésre számot tartó társaságok jogszabályi kötelezettségen alapuló könyvvizgálatáról szóló rendelet függetlenségi követelményeivel
- Pl. pontosan meg kell határozni azoknak az adószolgáltatásoknak a körét, amelyet szabályszerűen nyújthatunk könyvvizsgálati ügyfeleinknek is az összeférhetetlenségi szabályok megsértése nélkül.
- Útmutató a nem könyvvizsgálati szolgáltatások díjkorlátjához:
- Az önérdek veszélyének szintjére hatással lehet, amikor a könyvvizsgáló által egy könyvvizsgálati ügyfélnek felszámított díjak nagy része az ügyfélnek nyújtott könyvvizgálatból eltérő szolgáltatásokból keletkezik. Ilyen körülmények a fenyegetés veszélyét is létrehozhatják.
- További mérlegelési szempont annak a látszata, hogy a könyvvizsgáló a nem könyvvizsgálati kapcsolatra összpontosít, ami a könyvvizsgáló függetlenségét veszélyeztető tényezőt hozhat létre.
- Példák olyan intézkedésekre, amelyek biztosítékok lehetnek az ilyen helyzetekben az önérdek vagy fenyegetés veszélyeinek kezelésére:
- • A releváns könyvvizsgálati munka áttekintése egy megfelelő áttekintő személlyel, aki nem vett részt a könyvvizgálatban vagy a könyvvizgálatból eltérő szolgáltatásban.
- • A könyvvizsgálati ügyfélnek nyújtott, könyvvizgálatból eltérő szolgáltatások terjedelmének csökkentése.

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.11. Kialakította-e a könyvvizsgáló a jogszabályi előírásokból adódó rotációs követelményeknek való megfelelés rendszerét, beleértve az előírt türelmi időszakok vezetését?

Magyarázat:

Etikai Kódex 120. és az 540. fejezete rendelkezik a rotációs körülményekről. Ismerteti a fennálló veszély és ezzel együtt a magánérdek kialakulását.

3. RELEVÁNS ETIKAI KÖVETELMÉNYEK KOMPONENS

3.12. Az ellenőrzött egyedi megbízások esetében a jelen komponenshez kapcsolódó minőségcélok megfelelően kerültek-e alkalmazásra, illetve működtetésre?

ÚJ KÉRDÉS

Magyarázat:

Fontos, hogy a könyvvizsgáló MIR szabályzata olyan meghatározott minőségcélokat tartalmazzon, amely egyértelművé teszi, hogy a minőségirányítási rendszere hatékony legyen a minőség irányításában.

4.ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

4.1. A könyvvizsgáló rendelkezik az előírt és megfelelő minőségcélokkal és a célok elérésére politikákkal és eljárásokkal, az azzal kapcsolatos megítélései és döntései alátámasztásához, hogy elfogadjon vagy megtartsa-e egy ügyfélkapcsolatot vagy konkrét megbízást. Ezek tartalmazzák a következőket:

- a) megbízás jellegéről és körülményeiről, valamint az ügyfél (beleértve a vezetést és adott esetben az irányítással megbízott személyeket)tisztességéről és etikai értékeiről megszerzendő, megítéléshez elegendő információk,
- b) információk és megítélés arról, hogy a könyvvizsgáló képes-e a megbízást a szakmai standardoknak és a vonatkozó jogi és szabályozási követelményeknek megfelelően elvégezni?
- c) a könyvvizsgáló felméréseit és megítéléseit a függetlenségi veszélyekről, valamint a tiltott megbízások köréről, és hogy ezeket miként veszik figyelembe a megbízás elfogadására / megtartására vonatkozó döntések meghozatalánál?

4.ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

Magyarázat: 4.1. kérdéshez:

- A könyvvizsgáló szabályzatban rögzíti, hogy milyen információkat kell gyűjteni a megbízás jellegéről és körülményeiről, valamint az ügyfél integritásáról és etikai értékeiről.
- Meglévő ügyfél esetén a könyvvizsgáló támaszkodik a korábbi információkra, illetve megbeszélést folytat a vezetéssel.
- Új ügyfél esetében a könyvvizsgáló az ügyfélnek jelenleg vagy korábban szakmai könyvvizsgálati szolgáltatást nyújtókkal készít interjút, a releváns etikai követelményekkel összhangban, továbbá háttérkutatót végez a releváns adatbázisokban.
- Csak olyan megbízás elfogadása, ahol a megbízás feltételei egyértelműek és megfelelőek, kiemelt kockázattal nem kell számolni és a könyvvizsgáló megítélése szerint a megbízás megfelelő időben és minőségben teljesíthető.

4. ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

4.2. Az ellenőrzött egyedi megbízás(ok) esetében megfelelően alkalmazta-e a könyvvizsgáló az ügyfél elfogadásra/megtartásra vonatkozó belső szabályokat, megtörtént-e az ellenőrző lista kitöltése a szükséges információtartalommal?

Magyarázat:

A könyvvizsgáló szabályzatban rögzíti azokat a tényezőket, amelyeket figyelembe kell venni annak megállapításakor, hogy képes-e a megbízást a szakmai standardoknak és az alkalmazandó jogi és szabályozási követelményeknek megfelelően elvégezni. Pl. rögzíti, hogy mely megbízásokat nem fogja elvállalni (minősítéshez kötött, IT specifikus ismeretek szükségessége, iparággal összefüggő kizárások, stb).

4. ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

4.3. A könyvvizsgáló pénzügyi és működési prioritásaiból adódó kockázatokra megfelelő eljárásokat alakítottak-e ki (így különösen az egyes megbízásokra vonatkozó költségbecslések/díjkalkulációk elkészítése és megfelelősége, valamint a szükséges erőforrások becslése, határidők figyelembevétele)?

Magyarázat:

A MIR szabályzatban rögzíteni kell, hogy a szükséges erőforrások felmérése és a ráfordított munka óra megtervezése alapján a könyvvizsgáló minden potenciális megbízásra költségvetést készít, melyet figyelembe vesz a díjtárgyalás során, valamint az egyes megbízások elfogadására vonatkozó döntése meghozatalánál.

4.ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

4.4. Hálózati tag könyvvizsgáló esetében, amennyiben hálózati tag munkatársak segítségével kíván könyvvizsgálati megbízást teljesíteni, figyelembe vette-e azt, hogy a bevonni kívánt hálózati tagok az adott megbízás teljesítéséhez megfelelő képességekkel, nyelvismerettel, szakértelemmel és tapasztalattal rendelkeznek-e, beleértve a szakképzettséget, megfelelő időt és erőforrásokat, továbbá meg tudnak-e felelni a releváns etikai és függetlenségi követelményeknek?

Magyarázat:

Hálózati tag könyvvizsgáló esetében a hálózat eljárásait, politikáit be kell tartani és alkalmazni kell, ha a hálózatból bevonás történik, akkor a bevonni kívánt hálózati tagra is ugyanazok a követelmények vonatkoznak, akár szakmai kompetenciával kapcsolatban, akár a többi erőforrás betartásával kapcsolatban.

4.ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

4.5. A könyvvizsgáló észszerű eljárásokat határozott-e meg olyan esetekre, amelyek az ügyfélkapcsolat vagy konkrét megbízás elfogadását/megtartását követően szerzett információk miatt szükségesek (esetleges visszalépésre vonatkozó eljárás)?

Magyarázat:

MIR tartalmazza-e a könyvvizsgáló megbízásoktól való visszalépésekkel kapcsolatos eljárásait vagy rendszerét:

- a) meghatározza-e azokat az információkat (beleértve a pénzmosás ellenieket is), amelyeket össze kell gyűjteni a megbízás jellegéről és körülményeiről, valamint az ügyfél feddhetetlenségéről és etikai értékeiről (beleértve a vezetést és adott esetben az irányítással megbízott személyeket). Egyes esetekben a politikák vagy eljárások azt is javasolhatják vagy meghatározhatják, hogy honnan kell az információt beszerezni (lekérdezések, háttérkeresés, megbeszélés más harmadik felekkel...).
- b) meghatározzák-e azokat a tényezőket (beleértve a pénzmosás ellenieket is), amelyeket figyelembe kell venni annak meghatározásakor, hogy a könyvvizsgáló képes-e a megbízást a szakmai standardoknak és a vonatkozó jogi és szabályozási követelményeknek megfelelően teljesíteni.
- c) meghatározza-e (vagy megtiltja-e) a könyvvizsgáló teljesíthető megbízások típusai.,

4.ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

4.6. A megbízástól való visszalépés esetén helyesen alkalmazta-e a könyvvizsgáló az ügyfélkapcsolat megszakítására vonatkozó eljárásokat?

Magyarázat:

A könyvvizsgáló hozza meg a döntést, hogy elfogadjon vagy megtartsa-e egy ügyfélkapcsolatot vagy konkrét megbízást.

A 220. témaszámú (felülvizsgált) nemzetközi könyvvizsgálati standarddal összhangban, a könyvvizsgáló állapítja meg, hogy követte a politikáit vagy eljárásait, valamint, hogy a levont következtetései megfelelők.

4.ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

4.7. Teljesítette-e a könyvvizsgáló írásbeli bejelentési kötelezettségét, az ok megnevezésével a Közfelügyeleti Hatóság, a Cégbíróság, egyéb illetékes hatóság, valamint a megbízó felé, ha a könyvvizsgálói tevékenységre irányuló megbízásának időtartama alatt visszahívták vagy lemondott?

4.ÜGYFÉLKAPCSOLATOK ÉS KONKRÉT MEGBÍZÁSOK ELFOGADÁSA, MEGTARTÁSA KOMPONENS

4.8. Az ellenőrzött egyedi megbízások esetében a jelen komponenshez kapcsolódó minőségcélok megfelelően kerültek-e alkalmazásra, illetve működtetésre?

ÚJ KÉRDÉS

Magyarázat:

Fontos, hogy a könyvvizsgáló MIR szabályzata olyan meghatározott minőségcélokat tartalmazzon, amely egyértelművé teszi, hogy a minőségirányítási rendszere hatékony legyen a minőség irányításában.

5. MEGBÍZÁS VÉGREHAJTÁSA KOMPONENS

5.1. A könyvvizsgáló meghatározta azokat a minőségcélokat, amelyek a minőségi megbízások végrehajtására vonatkoznak?

Rendelkezik a könyvvizsgáló olyan minőségcéllal, politikákkal és eljárásokkal, amelyek a megbízás végrehajtása során elősegítik

- a) a könyvvizsgáló számára a megfelelő szakmai megítélést, **a szakmai szkepticizmus alkalmazását?**
- b) hogy nehéz vagy vitás kérdésekre vonatkozóan konzultációt folytasson és a megállapodott következtetéseket megvalósítsa?
- c) a megbízás minőségének áttekintését végző személy és a könyvvizsgáló közötti véleménykülönbségekre történő figyelemfelhívást és azok megoldását?
- d) amely a megbízás végrehajtása során elősegíti a megbízás dokumentációjának könyvvizsgálói jelentés dátumát követő megfelelő időben történő összeállítását, annak megtartását és megőrzését a könyvvizsgáló igényeinek kielégítése, valamint a jogszabálynak, a szabályozásnak, és a releváns etikai követelményeknek vagy szakmai standardoknak való megfelelés céljából?

5. MEGBÍZÁS VÉGREHAJTÁSA KOMPONENS

Magyarázat 5.1. kérdéshez:

- A könyvvizsgáló rendelkezik-e a szükséges támogató erőforrásokkal (emberi, szellemi és technológiai) a megbízások hatékony és eredményes végrehajtásához;
- A könyvvizsgáló fenntart-e olyan módszertant és útmutatást, amely megfelel a szakmai és iparági standardoknak, a legjobb gyakorlatoknak és a vonatkozó jogszabályoknak és szabályozásoknak;
- A könyvvizsgáló bevezette-e a hálózat által biztosított megfelelő támogatási erőforrásokat.
- Azon körülmények meghatározása, amikor megítélést igénylő és szakmai kérdésekben konzultációra van szükség; - a konzultáció megtervezésének folyamata

5. MEGBÍZÁS VÉGREHAJTÁSA KOMPONENS

5.2. Az **ellenőrzött** megbízások végrehajtása során biztosított volt-e a szükséges és megfelelő emberi erőforrás (megfelelő szakértelem, és ráfordított munkaidő)?

A könyvvizsgáló megfelelő szakmai megítélést és szakmai szkepticizmust alkalmazott?

A nehéz vagy vitás kérdésekre vonatkozóan konzultációt folytatott és a megállapodott következtetéseket megvalósította (amikor a konzultáció szükségesnek mutatkozott az adott megbízás szempontjából)?

AMENNYIBEN A KIVÁLASZTOTT EGYEDI MEGBÍZÁS ELLENŐRZÉSE "NEM FELELT MEG" EREDMÉNNYEL ZÁRULT, A KÉRDÉSRE "NEM" VÁLASZT KELL ADNI!

Magyarázat:

A könyvvizsgáló megfelelő szakmai megítélést és, amikor értelmezhető a megbízás típusa szempontjából szakmai szkepticizmust alkalmaz.

A szakmai szkepticizmus gyakorlása és fenntartása a megszerzett bizonyítékok elegendősége és megfelelősége tekintetében a megbízás során mindvégig.

Azon körülmények meghatározása, amikor megítélést igénylő és szakmai kérdésekben konzultációra van szükség; - a konzultáció megtervezésének folyamata.

Ha az egyedi megbízás ellenőrzése során feltárt hibák, hiányosságok miatt az ellenőrzés bármely okból „nem felelt meg” eredménnyel zárult, akkor a fenti célok nem teljesültek, ezért a kérdésre „nem” választ kell adni.

5. MEGBÍZÁS VÉGREHAJTÁSA KOMPONENS

5.3. Az ellenőrzött egyedi megbízások végrehajtása során megállapítható-e a munkavégzés áttekintése a könyvvizsgáló részéről és az megfelelő eredményre vezetett-e?

AMENNYIBEN A KIVÁLASZTOTT EGYEDI MEGBÍZÁS ELLENŐRZÉSE "NEM FELELT MEG" EREDMÉNNYEL ZÁRULT, A KÉRDÉSRE "NEM" VÁLASZT KELL ADNI!

5. MEGBÍZÁS VÉGREHAJTÁSA KOMPONENS

5.4. Az **ellenőrzött** egyedi megbízások végrehajtása során megállapítható-e, hogy a munkát a társaság politikáival vagy eljárásaival, a szakmai standardokkal és a vonatkozó jogi és szabályozási követelményekkel összhangban végezték el? (Ideértve a könyvvizsgáló és s a megbízás minőségének áttekintését végző személy vagy a könyvvizsgáló cég minőségirányítási rendszerében tevékenységeket végző személyek közötti véleménykülönbségek megfelelő kezelését is, amennyiben voltak véleménykülönbségek).

AMENNYIBEN AZ **KIVÁLASZTOTT** EGYEDI MEGBÍZÁS ELLENŐRZÉSE "NEM FELELT MEG" EREDMÉNNYEL ZÁRULT, A KÉRDÉSRE "NEM" VÁLASZT KELL ADNI!

Vétó kérdés!!!

A kérdésre adott IGEN válasz egy pontnak számít, míg a NEM válasz esetén az ellenőrzés eredményének kiszámításakor az igen és nem válaszok összes darabszámának 35 %-ával kell megnövelni a figyelembe vett kérdésszámot.

5. MEGBÍZÁS VÉGREHAJTÁSA KOMPONENS

5.5. Az ellenőrzött egyedi megbízások végrehajtásának dokumentációját időben elkészítette-e a könyvvizsgáló (a jelentés kiadását követő 60 napon belül lezárásra és elektronikusan archiválásra került) és a dokumentáció megfelel-e a vonatkozó standard előírásainak, biztosítja-e a megszerzett bizonyítékok, az elvégzett eljárások megfelelő, harmadik fél számára is érthető bemutatását, ezáltal a kibocsátott könyvvizsgálói vélemény megfelelőségének alátámasztását?

Értelmezés: az elektronikus archiválási kötelezettségre a digitális archiválás szabályairól szóló jogszabály előírásai az irányadóak, annak teljesítése a 2025. és azt követő üzleti évi beszámolók könyvvizsgálati dokumentációinak archiválása során vizsgálandó.

AMENNYIBEN A KIVÁLASZTOTT EGYEDI MEGBÍZÁS ELLENŐRZÉSE "NEM FELELT MEG" EREDMÉNNYEL ZÁRULT, A KÉRDÉSRE "NEM" VÁLASZT KELL ADNI!

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS I. EMBERI ERŐFORRÁSOK

6.1. A könyvvizsgáló meghatározta azokat a minőségcélokat, amelyek az erőforrások időben történő megfelelő megszerzésével, fejlesztésével, felhasználásával, fenntartásával, elosztásával és hozzárendelésével foglalkoznak abból a célból, hogy lehetővé tegyék a minőségirányítási rendszer kialakítását, bevezetését és működését?

Ezek a minőségcélok magukba foglalják az összes kötelező minőségcélt, és minden további szükségesnek ítélt minőségcélt?

Magyarázat:

Az emberi erőforrások elem tekintetében elengedhetetlen azon minőségcélok meghatározása, amelyek az emberi erőforrások elegendő és megfelelő időben való rendelkezésre állását és a megbízás által igényelt szakmai kompetenciák meglétét, fejlesztését írják elő.

Ezen minőségcélok kapcsán felmérni és rögzíteni szükséges a minőségi kockázatokat, amelyek – többek között – éppen abból a tényből adódhatnak, hogy a könyvvizsgáló egyedül dolgozik.

A kockázatokra adott könyvvizsgálói válaszoknak pedig megoldást kell adniuk azon helyzetek felismerésére és kezelésére, amikor az egyéni könyvvizsgálónak asszisztenciára, iparági szakértő bevonására, vagy a megbízással kapcsolatos konzultációra, esetleg a megbízás minőségét áttekintő személy bevonására lenne szüksége ahhoz, hogy maradéktalanul teljesíteni tudja a kitűzött minőségcélokat.

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS I. EMBERI ERŐFORRÁSOK

6.2.1. A könyvvizsgáló kialakította-e megbízásai ellátásához szükséges és a rendelkezésre álló emberi erőforrásainak (munkaidőalap, szolgáltatók rendelkezésre állása) egyensúlyban tartásához szükséges feltétel-rendszert? Biztosított-e ennek folyamatos nyomon követése?

Magyarázat:

Abban az esetben viszont, ha a megbízás végrehajtásához az elegendő és megfelelő emberi erőforrások csak más személy(ek) bevonásával teljesíthetők, akkor a könyvvizsgálónak foglalkoznia kell az emberi erőforrásokkal kapcsolatos azon többi minőségcélal, minőségi kockázatokkal és válaszokkal is

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS I. EMBERI ERŐFORRÁSOK

6.2.2. Biztosítja-e a könyvvizsgáló a minőségi munkavégzéshez szükséges készségei, kompetenciái szakmai tudása fejlesztését, tudja-e folyamatosan vezetett nyilvántartással ennek tényét igazolni?

Magyarázat:

A könyvvizsgáló az egyes megbízásokhoz rendelkezik megfelelő szakértelemmel és képességekkel, beleértve azt is, hogy elegendő idő áll rendelkezésre a megbízások következetes elvégzéséhez.

A könyvvizsgálónak van-e „tanulási terve:

- A kötelező éves könyvvizsgálati és számviteli aktualitások képzésre
- Külső képzéseken való részvétele
- A speciális ipari ágazatokhoz kapcsolódó képzés
- A szakmai testületek által meghatározott éves kötelező továbbképzési követelmények teljesítése

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS I. EMBERI ERŐFORRÁSOK

6.2.3. A könyvvizsgáló továbbképzése kiterjedt-e a munkavégzéshez szükséges jogszabályi környezeten és a könyvvizsgálati standardokon túl módszertani eljárásokra, etikai követelménynek való megfelelésre, pénzügyi törvényben foglalt előírásokra?

Magyarázat:

- rögzíti-e a könyvvizsgáló a „tanulási tervén” túl módszertani eljárásainak felülvizsgálatát, az etikai követelményeknek való megfelelését
- Kialakít-e erre eljárásokat
- Ellenőrzi-e azok betartását illetve nyomon követését

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS I. EMBERI ERŐFORRÁSOK

6.2.4. Mindegyik **egyedi** megbízásra vonatkozóan megállapítható-e, hogy a könyvvizsgáló megfelelő szakértelemmel és képességekkel rendelkezik ahhoz, beleértve elegendő idő biztosítását, hogy következetesen minőségi megbízásokat hajtson végre.

Magyarázat:

- Nyilván tartja-e a könyvvizsgáló a speciális szakértelmet igénylő könyvvizsgálati partnereit- külön nyilvántartás vezetése
- Időnyilvántartás vezetése

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS II. TECHNOLÓGIA ERŐFORRÁSOK

6.3.1. Rendelkezik-e a könyvvizsgáló olyan technológiai erőforrásokkal, amelyek

- a) lehetővé teszik, hogy a megbízás teljesítése során eljárásokat hajtson végre a gazdálkodó egység adatain és biztosítják az eljárások elvégzésének megfelelő dokumentálását,
- b) biztosítják a dokumentáció elektronikus archiválását, valamint annak digitális megőrzését a vonatkozó jogszabályi előírások betartásával?

Magyarázat:

A könyvvizsgáló megfelelő technológiai erőforrásokat szerez be vagy fejleszt, illetve tart fenn és használ, hogy lehetővé váljon a minőségirányítási rendszerének működése és a megbízások végrehajtása és a jogszabályi előírások betartása.

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS

II. TECHNOLÓGIA ERŐFORRÁSOK

6.3.2. A technológiai erőforrások (IT alkalmazások) használata során figyelembe vette-e az IT-infrastruktúra és az IT-folyamatok működtetési kockázatait, így különösen az adatbiztonság és adatvédelem (titkosság, hozzáférések, frissítések) **valamint a digitális megőrzési kötelezettség előírásainak (8 év)** kockázatait és ezekre megfelelő válaszokat adtak-e?

(Az általános informatikai környezet biztosítja-e a megbízások végrehajtásának feltételeit, beleértve az adatvédelem, adatok megőrzése és visszakereshetősége és a titoktartás követelményének érvényesítését?)

Új változás, hogy N/É válasz törlésre kerül

Magyarázat:

A könyvvizsgálónak az alábbi szempontokat kell figyelembe vennie:

- Az informatikai erőforrások belsők vagy külső szolgáltatók által biztosítottak?
- Ha külső szolgáltatóktól, vannak-e megfelelő megállapodások ezekkel?
- Megfelelőek-e a titoktartási eljárások?
- Megfelelő-e az adatok teljességének ellenőrzésére szolgáló kontrollok?
- Jól van-e kialakítva az általános informatikai kontrollkörnyezet?
- Megfelelően képzettek-e az informatika használatához?

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS II. TECHNOLÓGIA ERŐFORRÁSOK

6.3.3. Amennyiben a könyvvizsgáló technológiai erőforrásainak (IT infrastruktúra és alkalmazások) felügyeletét külső szolgáltató látja el, úgy megfelelő tartalmú szerződést kötött-e a könyvvizsgáló, amely biztosítja a rendszer folyamatos és zavartalan működését, a hozzáférések, adatmentések, vírusvédelem és szoftver frissítések kezelését?

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS II. SZELLEMI ERŐFORRÁSOK

6.4.1. A könyvvizsgáló kialakított és fenntart-e olyan szellemi erőforrásokat (pl. írásbeli politikákat, könyvvizsgálati módszertant, standardizált dokumentációt, útmutatást, kézikönyvet), amely megfelel a könyvvizsgálati standardoknak, a legjobb gyakorlatoknak és a vonatkozó jogszabályoknak és szabályozásoknak?

A könyvvizsgáló biztosítja-e a szakmai információforrásokhoz való hozzáféréseket (előfizetéseket)

Magyarázat:

A cég módszertanának megfeleltetése a Nemzetközi Könyvvizsgálati Standardoknak

- A szellemi erőforrások változásainak nyilvántartása évről évre
- Az új iránymutatások jóváhagyási
- A standardalkotók által kiadott új útmutatásokra való reagálás
- A helyi és globális követelményeknek való megfelelés biztosítására szolgáló eljárások
- A meg nem felelés eseteinek naplózása
- A helyi (azaz sajátos) útmutatások módszertanba való átvételének folyamata

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS SZOLGÁLTATÓK

6.5.1. Szolgáltatók igénybevétele esetén a könyvvizsgáló azonosította-e az ebből fakadó minőségcélokat befolyásoló kockázatokat és meghatározta-e a kockázatok csökkentésére irányuló eljárásokat? (Ide értendő különösen a speciális ismereteket igénylő kérdésekben szakértő igénybevétele (beleértve a vezetés szakértőjét is), IT szolgáltatók, megbízás minőségének (a jelentés kiadása előtti) áttekintésével, figyelemmel kíséréssel (befejezett megbízások utólagos áttekintésével) megbízott külső szolgáltatók igénybevétele.) Az egyedi megbízások végrehajtása és a MIR működtetése során ezeket megfelelően alkalmazta-e?

Magyarázat:

- A könyvvizsgáló figyelembe vette-e a szolgáltató bevonása esetén az előírásait, hogy megfelelő minőségi céljait biztosítani tudja, azonosítja-e az ehhez kapcsolódó minőségi kockázatokat
- A könyvvizsgáló a konkrét releváns etikai követelményeket belefoglalta-e a szerződés feltételeibe (pl. titoktartási követelmények).
- Ha a könyvvizsgáló egy szolgáltatótól származó informatikai alkalmazást használ, a szolgáltató automatikusan rendelkezésre bocsátja-e a frissítéseket.

6. ERŐFORRÁSOK KOMPONENS

6.6. Az ellenőrzött egyedi megbízások esetében a jelen komponenshez kapcsolódó minőségcélok megfelelően kerültek-e alkalmazásra, illetve működtetésre?

ÚJ KÉRDÉS

Magyarázat:

Fontos, hogy a könyvvizsgáló MIR szabályzata olyan meghatározott minőségcélokat tartalmazzon, amely egyértelművé teszi, hogy a minőségirányítási rendszere hatékony legyen a minőség irányításában.

7. INFORMÁCIÓK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ KOMPONENS

7.1. A kockázati tényezők figyelembevételével kialakította- e a könyvvizsgáló az információs rendszerét legalább az alábbi területekre:

- kommunikáció a MIR működtetésében közreműködő személyekkel
- a minőség iránti elkötelezettség kommunikációjának különféle módjai (közlemények, hírlevelek, honlap)
- a MIR értékeléséről levont következtetések és további intézkedések nyilvántartása

Magyarázat:

A könyvvizsgálónak szabályoznia kell a MIR rendszerében a fenti kérdéseket azaz

- kommunikáció a könyvvizsgáló és partneri között
- a MIR értékeléséről levont következtetések és további intézkedések közlése
- a minőség iránti elkötelezettség kommunikációjának különféle módjai (pl. közlemények, hírlevelek, technikai frissítések, prezentációk, értekezletek stb.)
- etikai bejelentő rendszeren át érkezett jelzések tanulságainak kommunikációja.

7. INFORMÁCIÓK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ KOMPONENS

7.2. A könyvvizsgáló meghatározta-e azokat a minőségcélokat, amelyek a MIR-rel kapcsolatos információk megszerzésére, előállítására vagy felhasználására, valamint külső felek felé időben történő információközlésre irányulnak a MIR tervezésének, bevezetésének és működtetésének lehetővé tétele érdekében?

Magyarázat:

A könyvvizsgáló által használt információs rendszer automatizált vagy manuális, mindkettő más kockázatot jelent:

- könyvvizsgálati módszertani követelmények
- könyvvizsgálati és nem könyvvizsgálati megbízások elfogadása, végrehajtása és kezelése
- etikai és függetlenségi követelményeknek való megfelelés
- a minőség figyelemmel kísérésének folyamata

7. INFORMÁCIÓK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ KOMPONENS

7.3. A könyvvizsgáló releváns és megbízható információkat kommunikál-e külső felek felé, így különösen:

- a Közfelügyeleti Hatóság felé (visszalépés, visszahívás, átláthatósági jelentés, ha releváns)
- a Könyvvizsgálói Kamara felé az éves adatszolgáltatás keretében
- a Megbízó cég Audit Bizottsága vagy Felügyelő Bizottsága felé
- egyéb hatóságok felé (pl. pénzmosásra utaló jelek esetén, cégbírósági intézkedésre okot adó körülmények esetén)

Magyarázat:

- A MIR-ben a könyvvizsgáló rögzíti az információszolgáltatási kötelezettségeit külső szervek felé. (Kinek, miről, mikor stb.), továbbá, hogy ezeket legalább évente aktualizálja.
- Előírja és kidolgozza azokat az eljárásokat, amelyekkel a belső információs rendszerből a külső felek felé teendő adatszolgáltatáshoz a megfelelő, releváns adatok, információk, jelentések előállíthatók.
- Rögzíti a belső szabályzatában, hogy megfelelő időben és tartalommal a külső szervek részére előírt adatszolgáltatási kötelezettségei teljesíti.

7. INFORMÁCIÓK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ KOMPONENS

7.4. A minőségirányítási rendszerről legalább évente készített értékelést, az abból levont következtetéseket nyilvántartja-e a könyvvizsgáló, szükség esetén kommunikálta-e a megbízóval, a beszámolót felhasználókkal vagy külső hatósággal?

Magyarázat:

A könyvvizsgálónak a standard előírásai szerint évente kell az értékelést elvégezni a kialakított MIR rendszeréről. Egyéni könyvvizsgálók esetében belső kommunikációról nem igazán beszélhetünk, de a külső felek felé való kommunikáció megfelelése és időbelisége nagyon fontos: akár jogszabályi előírási kötelezettség betartása miatt (pl. pénzmosás) akár a megbízók felé történő kommunikáció miatt.

7. INFORMÁCIÓK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ KOMPONENS

7.5. Megállapította-e a könyvvizsgáló a minőségirányítási rendszerre vonatkozó dokumentáció megőrzésének időszakát, amely elegendő ahhoz, hogy lehetővé tegye a MIR kialakításának, bevezetésének és működtetésének figyelemmel kísérését?

Magyarázat:

A standard meghatározza a könyvvizsgálónak a minőségirányítási rendszerre vonatkozó dokumentáció megőrzésének időszakát,”amely elegendő ahhoz, hogy lehetővé tegye a könyvvizsgáló számára a könyvvizsgáló minőségirányítási rendszere kialakításának, bevezetésének és működésének figyelemmel kísérését, vagy ennél hosszabb időszakot, ha azt jogszabály vagy szabályozás írja elő.”

A MIR dokumentáció megőrzési idejére nincs jogszabályi előírás, tehát ezt a belső MIR szabályzatban kell meghatározni és ellenőrizni kell, hogy a szabályzatnak megfelelően vannak-e a nyilvántartások vezetve.

7. INFORMÁCIÓK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ KOMPONENS

7.6. A MIR szabályzatban meghatározott időszaknak megfelelően vezetik-e a nyilvántartásokat **MIR dokumentációt?**

Magyarázat:

A szabályzatban leírtak szerint vezeti a nyilvántartásait, valamint az MNKS előírásait betartja-e lásd. 30. pont

7. INFORMÁCIÓK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ KOMPONENS

7.7. Az ellenőrzött egyedi megbízások esetében a jelen komponenshez kapcsolódó minőségcélok megfelelően kerültek-e alkalmazásra, illetve működtetésre?

ÚJ KÉRDÉS

Magyarázat:

Fontos, hogy a könyvvizsgáló MIR szabályzata olyan meghatározott minőségcélokat tartalmazzon, amely egyértelművé teszi, hogy a minőségirányítási rendszere hatékony legyen a minőség irányításában.

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.1. A könyvvizsgáló kialakított-e egy figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamatot annak érdekében, hogy megfelelő lépéseket tegyen a minőségirányítási rendszerben azonosított hiányosságok kezelésére, hogy a hiányosságokat időben helyreigazítsa?

Magyarázat:

Minden komponensre ki kell alakítani a figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamatot.

Ennek a folyamatnak folyamatosnak illetve időszakosnak kell lennie.

A befejezett megbízások utólagos ellenőrzését is magukban foglalják, nemcsak a folyamatban lévő megbízások ellenőrzését.

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.2. A befejezett megbízások ellenőrzésre való kiválasztása során megfelelő mérlegelési szempontokat határozott-e meg a könyvvizsgáló, így különösen:

- a könyvvizsgáló által végzett megbízások típusai, például:
 - tőzsdén jegyzett gazdálkodó egységek
 - feltörekvő iparágakban működő gazdálkodó egységek;
 - olyan iparágakban működő gazdálkodó egységek, amelyekhez nagyfokú összetettség vagy megítélés társul;
 - a könyvvizsgáló számára új iparágban működő gazdálkodó egységek.
- a könyvvizsgálónak az adott típusú megbízás végrehajtásában szerzett gyakorlata
- korábbi ellenőrzések eredményei
- egyéb információk (panaszok, bejelentések)

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.3. Megfelelően határozta-e meg a könyvvizsgáló az ellenőrzési ciklusokat annak figyelembevételével, hogy a befejezett megbízások utólagos ellenőrzését a minimális ciklusidőszakon belül (legalább 3 évente) kell elvégezni, és megfelelő alapul szolgáljon a MIR évente elvégzendő értékeléséhez?

Értelmezés: A szabályozástól függően a társaságnak a ciklusidőszak alatt is biztosítani kell a MIR évenkénti értékeléséhez szükséges információkat.

Magyarázat:

A MNKS 22/A §.-a szerint „legalább három évente” kell elvégezni (lezárt, utólagos, független).

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.4. Megtörtént-e a befejezett megbízások utólagos ellenőrzése a standardokban és a saját szabályozásban foglaltak szerint, figyelemmel arra, hogy a befejezett megbízások utólagos ellenőrzését legalább 3 éves gyakorisággal kell elvégezni.

A szabályozástól függően, a MIR hatályba lépését megelőzően végzett, befejezett megbízások utólagos ellenőrzését tartalmazó dokumentációval rendelkezik-e a könyvvizsgáló?

Magyarázat:

A figyelemmel kísérés követelménye a MER-ben is szerepelt, így, ha a ciklusidőbe beszámítja a társaság a MIR hatályba lépése előtti monitoring-ot, akkor az ellenőrzés során ezt lenyilatkozhatja.

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.5. Megtörtént a figyelemmel kísérési tevékenység során a felmért és azonosított minőségi kockázatokhoz kapcsolódóan kialakított kontroll tevékenységek működési hatékonyságának tesztelése (tesztelési munkaterv végrehajtása) **valamennyi komponens** követelményeinek betartására vonatkozóan?

Magyarázat:

A figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamat komponense minden komponensre kiterjed, ezért évente minden komponenst át kell tekinteni és felül kell vizsgálni.

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.6. Érvényesítették-e a figyelemmel kíséresi tevékenységet végző személyekkel szemben elvárt követelményeket, úgy mint az objektivitás, szükséges szakértelem és képességek, beleértve az elegendő időt is?

Változásként belekerült a N/É válasz lehetősége

Magyarázat:

Követelmények a megbízások utólagos ellenőrzését végző személyekkel szemben:

- objektivitás, szakértelem, képesség, elegendő idő
- megfelel az MNKS-ben szereplő további előírásnak (speciális minősítés)
- megfelel a MIR-ben esetleg előírt további követelményeknek (pl. más megyéből, aktív státusz, gyakorlati idő, stb.)

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.7. A könyvvizsgáló felmérte-e az azonosított hiányosságok súlyosságát és kiterjedtségét a kiváltó okok feltárásával (gyökérok elemzés) és a feltárt hiányosságoknak a MIR-re gyakorolt egyedi és összesített hatása értékelése révén?

Változásként belekerült a N/É válasz lehetősége

Magyarázat:

A könyvvizsgáló komponensenként határozza meg a hibákat, hiányosságokat.

Azonosítani kell a gyökérokokat.

Meg kell keresni a hibák igazi okait (időhiány, tudáshiány, könyvvizsgáló ellenőrzésének hiánya, túl sok hibát tartalmazó könyvelés, stb.)

A hibákat értékelni kell és a kockázatokra adott válaszokat újra kell gondolni (mennyi megbízást vállal a könyvvizsgáló, megfelelő-e a munka ütemezése, jut-e elegendő idő a dokumentálásra? stb.)

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.8. A kiválasztott minta alapján a könyvvizsgáló által azonosított hiányosságok kiküszöbölésére tervezett helyrehozó intézkedések(et):

- kezelték az azonosított hiányosságokat és azok kiváltó okait,
- bevezették, és
- azokat a figyelemmel kíséresi és helyrehozási folyamatrészeként értékelték (és szükség esetén módosították)?

Változásként belekerült a N/É válasz lehetősége

Magyarázat:

A könyvvizsgáló szakmai megítélést alkalmaz annak meghatározása során, hogy a megállapítások önmagukban vagy egyéb megállapításokkal együtt előidéznak-e hiányosságot a minőségirányítási rendszerben.

Meg kell hozni azokat az intézkedéseket, amelyek a feltárt hiányosságok **jövőbeli elkerülését** eredményezik. A helyrehozó intézkedések magában foglalja a minőségcélok felülvizsgálatát, a minőségi kockázatok felülvizsgálatát és az arra adott válaszokat (pl. erőforrás probléma)

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.9. A figyelemmel kísérési tevékenységet végző személy megfelelően közölte az alábbi elemeket a MIR tekintetében a végső felelősséggel és az elszámoltathatósággal megbízott személlyel (a könyvvizsgálóval)?

- a) Az elvégzett figyelemmel kísérési tevékenységek leírása;
- b) az azonosított hiányosságok, beleértve az ilyen hiányosságok súlyosságát és kiterjedtségét; és
- c) helyrehozó intézkedések.

Magyarázat:

Írásban kell rögzíteni a figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamat tevékenység eredményét (dokumentálási kötelezettség!) minden komponensre vonatkozóan.

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.10. Összesítette-e és értékelte-e a könyvvizsgáló a figyelemmel kísérési tevékenységek, külső ellenőrzések révén kapott megállapításokat, levonta-e a megfelelő következtetést arra vonatkozóan, hogy a minőségirányítási rendszer céljai milyen hatékonysággal teljesültek?

(Azaz, megtörtént-e dokumentáltan a minőségirányítási rendszer hatékonyságának éves értékelése az ISQM 1 standardban előírt minősítési kategóriák figyelembevételével?)

Magyarázat:

A külső ellenőrzések eredményei vagy mind belső, mind külső egyéb releváns információk jelezhetik, hogy a társaság által elvégzett korábbi figyelemmel kísérési tevékenységek nem azonosítottak egy hiányosságot a minőségirányítási rendszerben.

8. A FIGYELEMMEL KÍSÉRÉSI ÉS HELYREHOZÁSI FOLYAMAT KOMPONENS

8.11. A könyvvizsgáló, mint a minőségirányítási rendszerre vonatkozó végső felelősséggel felruházott személy meghozta-e a szükséges intézkedéseket, amennyiben a MIR éves értékelése során megállapítást nyert, hogy az nem nyújt kellő bizonyosságot a könyvvizsgálónak arra, hogy a MIR céljai teljesültek vagy súlyos, de nem átfogó hatású hiányosságokat azonosítottak?

Magyarázat:

A jelen nemzetközi minőségirányítási standardnak az a szándéka, hogy a rendszer egészének működése kellő bizonyosságot nyújtson a könyvvizsgálónak arról, hogy a minőségirányítási rendszer céljai teljesülnek.

- A minőségirányítási rendszerre vonatkozó következtetés levonásakor a minőségirányítási rendszerre vonatkozó végső felelősséggel és elszámoltathatósággal felruházott személy azaz a könyvvizsgáló a figyelemmel kísérési és helyrehozási folyamat eredményeinek felhasználása során a megbízások végrehajtása a szakmai standardokkal összhangban történjen és a kibocsátott jelentések megfelelőek legyenek az adott körülmények között.

"Minden nap egyre jobb leszel,
végül te leszel a legjobb."

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Csanaky Tünde

A Minőség-ellenőrzési bizottság tagja

MKVK

2026. Szeptember 8.